

ענף הבקר בניר-בנים לקראת חגהעשור

לפי הנתונים על היקף הייצור בענפים השונים מתברר שענף הבקר עדיין צועד בראש.

טבלה 1. ההכנסה ברוטו מענפי החקלאות השונים בתשכ"ד (באלפי ל"י)

חלב	בשר עגלים ופרות	סה"כ מענף הרפת	בשר פטימים והודיים	ירקות	פירות	פרחים
284.6	329.1	613.7	311.1	448.3	205.8	49.5

על התפתחות הענף מראשיתו אפשר ללמוד מטבלה 2.

טבלה 2. פרטים על ענף הבקר בניר-בנים החל מתשי"ח ועד תשכ"ד

שנה ←	תשי"ח	תשי"ט	תש"ך	תשכ"א	תשכ"ב	תשכ"ג	תשכ"ד
פרטים ↓							
פרות חולבות	136	180	169	176	228	233	213
מחזיקי חולבות	51	51	45	39	37	34	28
מחזיקי בני-בקר	3	5	7	8	8	6	4
סה"כ משקי בקר	54	56	52	47	45	40	32
שיווק חלב (באלפי לי')	553	772	810	844	1,012	1,000	925
ממוצע לחולבת (ליטר)	4,300	4,550	5,080	4,800	4,710	4,560	4,600
ממוצע חולבות למשק	2.6	3.5	3.7	4.5	6.1	6.8	7.6
מחיר ליטר חלב							
ברוטו אג'	28.0	28.5	28.5	30.0	31.0	36.0	36.0
מחיר ק"ג מזון מרוכז	19.5	19.5	20.0	20.0	20.8	24.8	25.0

טבלה 3. ענף הבקר ב-8'1957 תשי"ח לעומת המצב בתשכ"ד

פרטים	פרות בסיה	מחזיקי חולבות	מחזיקי בני בקר	מחזיקי בקר	שיווק חלב בליטרים	תנובה זמוצעת לפרה	מס' חולבות נממוצע	מחיר ליטר ברוטו אג'	מחיר מ"ס אג'
תשיח	136	51	3	54	553,578	4300	2.6	28	19.5
תשכ"ד	213	28	4	32	924,901	4600	7.6	36	25.0
הפרש	+77	-23	+1	-22	+371,323	+300	+5	+8	+5.5

משפע המספרים אפשר להסיק כמה מסקנות:

- עם הקמת הענף היו בכפר 56 בוקרים; במשך הזמן חוסל הענף ב-24 משקים.
 - יחידת עדר הפרות למשק גדלה מ-2.6 ל-7.6.
 - התבלטה עליה בתנובת החלב בשנים הראשונות ואף הגענו לשיווק של 5000 ליטר לפרה. בשנתיים האחרונות ישנה נסיגה שאינה מוצדקת כלל ועל המשקים לשפר את המצב ע"י הזנה נכונה וע"י סלקציה תכליתית.
- לפי מדיניות ענף הבקר בארץ לשנים הקרובות נראה שמשק משפחתי חייב לקיים עדר בן 15 פרות, בנוסף לבני הבקר. מניחים שזוהי יחידת עדר יעילה שתצדיק את ההשקעות במיכון. כמו כן יהיה צורך לקיים את העדר על כמויות חולכות וגדולות של מזונות קנויים, כגון קליפות תפוזים בחורף ותחמיץ מעולה בקיץ, כדי לשחרר את העובד מעבודת המספוא ואת מרבית המים להעביר לענפים אחרים.
- נראה, שעל אף נטישת הענף ע"י חברים רבים בשנתיים האחרונות, קמה התעוררות במספר משקים לכוון מחדש את הענף, המצטיין ביציבות.

גד עציזון

ניר-בנים, אוגוסט 1965